

Til

Klima- og Miljødepartementet, Oslo

Evenstad, 15. desember 2014

Miljødirektoratet, Trondheim

KOMMENTARER TIL FAGGRUNNLAG OM BESTANDSMÅL FOR ULV OG ULVESONE – MULIGE ALTERNATIVE MODELLER (november 2014)

Hvis fylldigere kommentarer er ønskelig, kan Klima- og Miljødepartementet eller Miljødirektoratet ta kontakt med undertegnede. Jeg vil i korthet påpeke følgende:

- 1) **KALVINGSOMRÅDER FOR TAMREIN:** I det såkalte Rovviltforliket på Stortinget av 16. juni 2011 (Dokument 8: 163 S, 2010-2011) heter det i siste setning i punkt 2.2.19: «Det skal ikke være rovdyr som representerer et skadepotensial i prioriterte beiteområder for husdyr og kalvingsområde for tamrein.». I offentlig presenterte faggrunnlaget er det vist detaljerte Norges-kart for de viktigste utmarksbeitene for sau på landsbasis, der lokale tettheter av sau trer tydelig fram (Departementets powerpoint-presentasjon, ark 22). I tråd med Rovdyrforlikets punkt 2.2.19 nevnt ovenfor, savnes det et tilsvarende Norges-kart for kalvingsområdene for tamrein på landsbasis. Slike kart er av helt sentral betydning for konfliktdependende politiske og forvaltningsmessige beslutninger i rovdyr-landbrukskonfliktene.
- 2) **BESTANDSMÅL FOR ULV:** Geografisk utbredelse og bestandsstruktur for norsk del av den skandinaviske ulvebestanden i flere år vært nokså konstant. Grovt sett har halvparten av denne delbestanden hatt tilhold kun i Norge, mens den andre halvdelen har bestått av ulver med tilhold på begge sider av riksgrensen. Hvis grenseflokker skal telle med i bestandsmålet og uten at det totale bestandsmålet som berører Norge heves, forventes norsk delbestand av ulv i framtida i stor grad å være begrenset til grenseulver med like mye eller mer tilhold i Sverige enn i Norge. Detaljert bestandskartlegging og forskning i norsk-svenske grenserevir i 16 år (siden 1998) har vist at i grenserevir der ulv yngler ligger oftest det meste av reviret på svensk jord og de fleste valpekullene i grenserevirene blir født i Sverige.
- 3) **SKAL NORGE FORTSATT HA YNGLENDE ULV?:** I flere 10-år har Stortinget lagt vekt på at også Norge skal ta sitt ansvar når det gjelder ynglende ulv. Selv med dagens nasjonale bestandsmål på yngling i 3 helnorske revir årlig (og der grenseflokker ikke teller med i denne målsettingen), som ble vedtatt i Stortinget i 2004, har det skjedd at ulv ikke har ynglet i noe helnorsk revir (i 2007). Det vil bli langt flere år uten valpekull i helnorske revir hvis grenseflokker inkluderes i det framtidige bestandsmålet uten at det totale bestandsmålet oppjusteres.
- 4) **NORSK BESTANDSMÅL YNGLENDE ULV BETYR MINIMALT FOR SKADENE PÅ SAU, SÅ LENGE ULVEFLOKKENE ER ØST FOR GLOMMA:**

Bestandsmålet for antall reproduserende ulvetisper med helnorsk tilhold øst for Glomma og sør for Åkrestrømmen i Rendalen har i praksis vist seg å bety minimalt med tanke på de årlige ulveskadene på sau i Sør-Norge vest for Glomma. Det er i all hovedsak årlig innvandrende ulv født i Sverige som står for disse skadene. Samtlige norskfødte ulvevalper som er radiomerket på Østlandet i perioden 2002-2014 har forlatt Norge og utvandret østover til Sverige, Finland og/eller Russland. utfordringen med og kilden til de årlige ulveskadene på utmarksbeitende sau i Norge ligger i Sverige. Ulveskader på sau i utmark er den eneste konflikten som er unik for Norge sammenlignet med Sverige og Finland. Alle andre av våre konflikter med ulv finnes i disse nabolandene også.

- 5) ULVESONEN: Jeg henviser her til de faglige argumentene som jeg etter forespørsel la fram for det tidligere ulvesoneutvalget på 2 ulike møter, ledet av Reidar Åsgård. Min faglige anbefaling: Opphev ulvesonen. Den har vist seg mer konfliktskapende enn konfliktdempende. Eller subsidiært anbefales (i likhet med mindretallet i ulvesoneutvalget): Utvid sonen øst for Glomma til å omfatte arealer uten sau og samisk tamrein (disse arealene har vært uten tillatt lisensjakt på ulv i 10 av de 11 årene med ulvesone og har således i praksis allerede fungert som ulvesone...), men reduser ulvesonen vest for Glomma i områder der sau beiter.
- 6) ULVENS BETYDNING OG FUNKSJON I ØKOSYSTEMET og for andre arter i barskogen (f.eks. jerv) burde vært påpekt og utredet (jfr. Naturmangfoldsloven).

Mvh

Petter Wabakken,
Associate professor,
Hedmark University College,
Faculty of Applied Ecology and Agricultural Sciences, Evenstad,
N-2480 Koppang,
Norway
Tel: +47 97044518
petter.wabakken@hihm.no